

ŠVENČIŲ, RENGINIŲ PAVADINIMŲ RAŠYMAS

Atmintinė parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (toliau – VLKK) nutarimais, Kalbos konsultacijų duomenų baze (www.vlkk.lt), Lietuvių kalbos instituto (toliau – LKI) mokslininkų darbais, Kalbos inspekcijos, kitų institucijų interneto tinklalapių informacija.

Didžiąja raide rašomi su religija susijusių, kitų švenčių, dienų, renginių, apeigų pavadinimai. Sudėtiniame pavadinime didžiąja raide rašomas tik pirmasis žodis:

Kūčios, Kalėdos, Naujieji metai, Trys karaliai, Laisvės gynėjų diena, Pasaulinė ligonių diena, Lietuvos valstybės atkūrimo diena (Vasario 16-oji), Užgavėnės, Pelenų diena;

Lietuvos globėjo šv. Kazimiero diena, Tarptautinė moterų solidarumo diena, Tarptautinė teatro diena, Didysis penktadienis, Verbų sekmadienis, Velykos, Atvelykis (Velykėlės), Saugaus eismo diena, Pasaulinė sveikatos diena, Kultūros diena, Medicinos darbuotojų diena, Pasaulinė gyvybės diena, Tarptautinė darbo diena, Motinos diena, Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena, Antrojo pasaulinio karo aukų atminimo diena, Pilietinio pasipriešinimo diena, Tarptautinė šeimos diena, Pasaulinė informacinės visuomenės diena, Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės diena;

Šeštinės, Sekminės, Tėvo diena, Tarptautinė dingusių vaikų diena, Tarptautinė vaikų gynimo diena, Sąjūdžio diena, Gedulo ir vilties diena, Okupacijos ir genocido diena, Birželio sukilimo diena, Joninės, Rasos ir Joninių diena (Rasos šventė, Kupolė (Kupolės), Krešė (Krešės), Vainikų šventė), Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena, Žalgirio mūšio diena, Jūros diena ir Žvejų diena, Tarptautinė jaunimo diena, Žolinė (Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų diena), Juodojo kaspino ir Baltijos kelio diena, Laisvės diena,

Mokslo ir žinių diena, Šilinė (Švč. Mergelės Marijos gimimo diena), Baltų vienybės diena, Lietuvos žydų genocido atminimo diena, Lietuvos socialinių darbuotojų diena, Tuskulėnų aukų atminimo diena, Tarptautinė pagyvenusių žmonių diena, Kūno kultūros ir sporto diena, Tarptautinė mokytojų diena, Vietos savivaldos diena, Derliaus diena, Mažosios Lietuvos gyventojų genocido diena, Konstitucijos diena, Visų šventųjų diena (į Darbo kodeksą įrašytas stilistinis pavadinimo variantas – abu žodžiai pradedami didžiąja raide), Mirusiųjų atminimo (Vėlinių) diena, Tarptautinė žmogaus teisių diena ir t. t.

Švenčių dienų pavadinimai išvardyti Darbo kodekso 162 straipsnyje (Žin., 2002, Nr. 64-2569; 2003, Nr. 70-3167, aktuali redakcija 2008-05-13, Nr. IX-926).

Atmintinų dienų pavadinimai išvardyti Atmintinų dienų įstatyme (1997-07-03, Nr. VIII-397, Žin., 1997, Nr. 67-1672; aktuali redakcija 2008-05-13, Žin., 2008, Nr. 62-2335; 2010, Žin., 2010, Nr. 153-7788).

Festivalių, švenčių ir kitų renginių tiesioginės reikšmės pavadinimai, dažniausiai sudaryti iš vietovardžio ir renginio rūšį nurodančio žodžio, rašomi be kabučių: *Lietuvos rankinio čempionatas, Neringos miesto šventė, Vakarų Lietuvos kaimo kapelių festivalis, Automobilių paradas, Virvės traukimo varžybos, Džiazo vakaras, Tarptautinė aviacinės fotografijos paroda* ir pan.

Jei prie įprastinių žodžių pridedamas žodelis *šventas* arba jo sutrumpinimas *šv.*, tai jis neįeina į šventės pavadinimą ir visuomet, ne sakinio pradžioje, pradedamas rašyti mažąja raide: *Įteikti padėkos raštai gražiausiai savo langus, vitrinas ar teritoriją šv. Kalėdų akcentais papuošusioms įmonėms. Jaunimo centro būrelių nariai šv. Velykų proga surengė koncertą Vaikų globos namų auklėtiniams.*

Stilistiškai didžiosios raidės vartojimas įmanomas, ypač religinio pobūdžio tekstuose.

Simboliniai (perkeltinės reikšmės) renginių pavadinimai rašomi su kabutėmis: „*Nidos ekspresija 2013*“, *tapybos paroda „Laiškai draugams“*, *šventinė eisena „Nida vakar, šiandien, rytoj“*, *muzikos ir poezijos programa „Krentančių lapų valsas“*, *naujų automobilių lenktynės „Neringa 2013“*, *gatvės krepšinis „3x3“*. *Į sostinėje vykusią moksleivių (ne Moksleivių) dainų šventę „Mūsų vardas – Lietuva“ sugužėjo per 20 tūkstančių jaunujų dainininkų ir šokėjų iš visos Lietuvos.*

PROFESINIŲ ŠVENČIŲ PAVADINIMAI

Kalbant apie šventes, dienas ir panašias progas, susijusias su tam tikra žmonių grupe (pagal profesiją, specialybę, socialinę padėtį ir pan.), vartotina daugiskaita: *Mokytojų diena, Statybininkų diena, Medicinos darbuotojų diena, Angelų sargų (policijos) diena, Karių diena, Slaugytojų diena, Muziejų diena, Telekomunikacijų diena* ir pan.

Vienaskaitos formos vartojamos apibendrinta simboline reikšme – jomis žymimos sąvokos, kurioms teikiama išskirtinė reikšmė ir pagarba: *Motinos diena, Tėvo diena, Moters diena, Jaunimo diena, Šeimos diena* ir pan.

RELIGINIŲ ŠVENČIŲ PAVADINIMAI

Daugelis religinių švenčių pavadinimų rašytini pagal bendrąsias taisykles: *Kristaus paaukojimo šventykloje diena, Švenčiausiosios Mergelės Marijos ėmimo į dangų šventė* ir pan.

Stilistiškai pagrįstas didžiųjų raidžių rašymas pavadinimuose šv. *Mišios, Pirmoji Komunija, Kristaus Kūno ir Kraujo šventė, Kristaus Prisikėlimo šventė* (prisikėlimas laikomas neeiliniu įvykiu) ir pan.

LAIKOTARPIŲ PAVADINIMŲ RAŠYMAS

Gavėnia, adventas – ne švenčių, o laikotarpių pavadinimai, tad šie žodžiai sakinio viduryje rašomi mažąja raide. (Elektroniniame „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ <http://dz.lki.lt> rašoma: „adventas *bažn.* keturių savaitių laikotarpis prieš Kalėdas“; „gavėnia *bažn.* septynių savaitių pasninkas ir atgailos laikas nuo Užgavėnių iki Velykų“.)

Plg. kitus išskirtinės reikšmės neturinčius religinius pavadinimus: *šabas, ramadanas* ir pan.